

Vakaleweni Ni Vakasukai Ni iVakacavacava

Na idusidusi vei ira na tamata cakacaka ena ituvatuva ni PALM e Ositerelia



E levu na tamata cakacaka e Ositerelia ena gadrevi mera vakarautaka na fomu ni vakasukai ni nodra ivakacavacava me rawa ni kilai kina na levu ni ivakacavacava se ilavo me vakasukai vei ira, donuya na dikevi ni veika vakailavo ni veiyabaki era cakacaka kina e Ositerelia. Kevaka o dua na vulagi o mai cakacaka ga vakalekaleka ena ituvatuva ni PALM e Ositerelia ena sega ni gadrevi mo vakalewena nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava baleta ni o sa taura na nomu veisaumi taucoko ena ituvatuva ni PALM.

Na dikevi ni veika vailavo ni yabaki e dau vakayacori ni oti e tinikarua na vula mai na 1 Julai ina 30 June.

E sega ni dua na ivakadei ni o na taura e dua na ivolakerekere vakamatanitu mo vakalewena nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava – ia e sega ni kena ibalebale qo ni sa sega ni gadrevi mo vakalewena na veika e vauca na vakasukai ni ivakacavacava.

Na tikidua qo e vakamacalataka na vuna kei na sala me vakaleweni kina na fomu ni vakasukai ni ivakacavacava me tokoni iko me rawa ni o vakayacora ga kina vakataki iko na veika e vauca na ivakacavacava.

Na Cava Na Vakasukai Ni iVakacavacava?

Vakasukai ni ivakacavacava: Na vakasukai ni ivakacavacava e dua na fomu mo vakalewena qai vakauta vei ratou na Vale ni volavola ni iVakacavacava e Ositerelia se na Australian Taxation Office (ATO) mo cakacakataka na ivakacavacava dodonu mo sauma, se kevaka me na vakasukai lesu vei iko.

Ena gadrevi meu vakalewena na fomu ni vakasukai ni ivakacavacava?

Kevaka o cakacaka vakalekaleka ga ena ituvatuva ni PALM o na rairai okati kei ira na vulagi ena vuku ni veika e vauca na ivakacavacava. Ena sega ni gadrevi mo vakauta na fomu ni vakasukai ni ivakacavacava ke veisaumi kece o rawata ena nomu cakacaka ena ituvatuva ni PALM e gole mai vua e dua na itaukei ni cakacaka e vakadeitaki.

Kevaka o cakacaka vakabalavu ena ituvatuva ni PALM e kena irairai o sa okati me vakataki ira na tiko tudei ena inaki ni saumi ni ivakacavacava. Ena gadrevi mo vakauta mai nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava.

Ke o vinakata mo kila eso tale na itukutuku, raica na [website ni ATO ena iTuvatuva ni PALM](#).

Ena Caka Vakacava Qori?

O na dau sauma na ivakacavacava ni kemu isau se veisaumi ena gauna o cakacaka tiko kina. Ena kumuni na ivakacavacava ni veisaumi ena loma ni yabaki ena gauna o veisaumi kina

O nomu itaukei ni cakacaka ena musuka na ivakacavacava mai na nomu veisaumi kece qai vakauta ina Valenivolavola ni iVakacavacava e Ositerelia se Australian Tax Office (ATO) ena vukumu. E dau kilai tu qo me ilavo vesuki ni Sauma Ni o Lako se Pay As You Go (PAYG). E dau caka qo me kua kina ni rawa ni levu na bili ni ivakacavacava mo sauma ni cava na yabaki. O na rawa ni raica na levu ni ilavo musu ni ivakacavacava mai vua na nomu itaukei ni cakacaka ena ivolatukutuku ni nomu veisaumi.

Ni sa yacovi na gauna e dikevi kina na veika vakailavo ni yabaki, na ATO ena cakacakataka na levu ni PAYG e dau kumuna voli na itaukei ni cakacaka mai na kemu isau ena loma ni yabaki.

Era na qai vakadeitaka kevaka ena gadrevi me vakasukai vei iko na ivakacavacava se gadrevi mo sauma eso tale na ivakacavacava.

Ena Vakasukai Tale Mai Vei Au Na Ilavo Mai Na Ato?

E sega ni vakadeitaki sara ni na vakasuka lesu vei iko na ATO na ivakacavacava. E duidui na ituvaki ni tamata yadua, so era na vakasukai vei ira na ivakacavacava, eso tale ena vakau vei ira na bili mera na sauma eso tale na ilavo ina ATO. Mo kua ni namaka me na vakasukai tale vei iko na ilavo ni vakacavacava musuki

Ena Vakasukai Tale Mai Vei Au Na iVakacavacava?

Kerea nodra veivuke na ivakalesilesi ni ivakacavacava

Kevaka o vinakata me vakarautaka e dua na ivakalesilesi ni ivakacavacava na nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava, se soli ivakasala vei iko, mo vakadeitaka kevaka era vakalasesi se ra rejisita ena Tax Practitioners Board (TPB, Matabose ni Soli Laiseni ni iVakacavacava). O rawa ni raica na Rejisita ni TPB ena [tpb.gov.au](#) mo vakadeitaka ke sa rejisita e dua e vakarautaka na cakacaka ni veika e vauca na ivakacavacava.

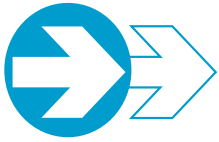
O ira na vakalesilesi era vakarautaka na veivuke ena veika e vauca na ivakacavacava era na lavaka e dua na isau me rauta ni \$100 ina \$200 ena kena vakacavari qai vakau na vakasukai ni ivakacavacava ena vukumu. Mo vakadeitaka mo taroga na isau qori o qai marautaka tale ga ni bera ni o vakauta na veika e vauca na vakasukai ni nomu ivakacavacava.

Buita ga vakadodonu ena Valenivolavola ni iVakacavacava e Ositerelia (ATO) – sega ni saumi

O rawa ni cakava qori ena [ATO Online](#), e rawa ni [sema kei na nomu akaaude ni MyGov](#). E sega ni saumi qai vinakati mo vakalewena kece sara ga o iko.

O rawa ni vakalewena tale ga na fomu vakarautaki ni vakasukai ni ivakacavacava.

Se mani cava na iwalewale o vakayagataka me vakau kina nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava, mo nanuma tiko ni veika kece o vola o na saumitaro ga kina. Mo vakadeitaka ni donu vinaka na musumusu o vakaraitaka qai okata na nomu veisaumi taucoko ni bera ni vakauta na vakalesilesi nomu fomu.



Vakaleweni Ni Vakasukai Ni iVakacavacava

Na idusidusi vei ira na tamata cakacaka ena ituvatuva ni PALM e Ositerelia

E dau vakacava na kena dede ni kena waraki na macala ni ivakacavacava vaka sukai?

E rawa ni taura e **14 na siga** na kena vakadeitaki na vakasukai na ivakacavacava e vakau ena initaneti. Kevaka ena vinakata na ATO me vakadikeva na ivola kece ni nomu vakasukai ni ivakacavacava, ena rawa ni taura e rauta ni 30 na siga.

Kevaka o vakauta na nomu fomu ni vakacavacava o vakalewena ga o iko, e rawa ni taura e rauta ni 50 na siga ni cakacaka me qai vakasukai lesu yani na kena macala.

O rawa ni raica na vanua e sa yaco kina na kena dikevi na fomu ni vakasukai ni ivakacavacava ena sala ni veivuke qo:

- Initaneti ATO ena myGov
- Talevoni ni veiqaravi (13 28 65 qai digitaka na 1 kei na 1).

Na cava ena vinakati vei au meu rawa ni vakalewena noqu fomu ni ivakacavacava vakasukai?

iVakamacala ni kemu isau ena initaneti: O rawa ni raica na ivakamacala ni kemu isau ena initaneti e vakaraitaka na levu ni nomu veisaumi se veika o rawata kei na levu ni ivakacavacava e saumi ena gauna e mai dikevi kina na veika vakailavo ni yabaki. Ena vakarautaka qori vei iko na itaukei ni cakacaka, o qai rawa ni raica ena ATO ena mona livaliva ena MyGov.

Gauna cava meu vakalewena kina noqu fomu ni vakasukai ni vakacavacava

Mo qai vakauta na nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava ena gauna sa vakarautaki vinaka kina na ivakamacala ni nomu veisaumi me rawa ni **'vakarautaki ena ivakacavacava.'** E levu na itaukei ni cakacaka e dau soli vei ira me yacova na **14 Julai** mera cakava qori.

Kevaka o vakauta totolo na nomu ni bera ni vakarautaki ena ivakacavacava,' ena rawa ni sega ni dodonu na itukutuku ena ivakamacala ni veisaumi qai vakaberaberataka na kena vakasukai lesu vei iko na macala ni nomu fomu.

Kevaka ena gadrevi mo vakalewena vakaoti na fomu ni vakasukai ni ivakacavacava ena gadrevi mo cakava se vakayagataka e dua na kena ivakalesilesi me yacova na na **31 Okotova**. Ke bera na nomu vakalewena nomu fomu ni vakasukai ni vakacavacava, ena rawa ni o totogitaki vakailavo.

Me nanumi: mo raica ni sa donu vinaka na nomu itukutuku ni veitaratara se itukutuku ni veika e baleta nomu baqe ni bera ni o vakauta nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava. Ena vukeya na ATO me ratou vakaraitaka vei iko qai vakadeitaka ni yacovi iko na vakasukai ni nomu ivakacavacava.

Levi Ni Medicare

Kevaka o dua na lewenivanua e Ositerelia qai saumi ena rauta ni sivia e \$24,276 ena loma ni dikevi ni veika vakailavo ena loma ni yabaki qai sega ni vakarautaki vei iko na Medicare ena ruku ni Porokaramu ni Veitokoni ina Vuvale, ena vinakti mo na vakacavara na [Medicare Entitlement Statement \(iVakamacala ni Kena Vakarautaki na Medicare\)](#). Ena sega ni gadrevi mo sauma na Levi ni Medicare kevaka sa tiko nomu Medicare Entitlement Statement qai o watimu kei/se luvemu (ke dua) e tiko tale ga nodra Medicare Entitlement Statement. O rawa ni kerea na Medicare Entitlement Statement ena myGov se vakalewena ga kena fomu ena initaneti. Me na dau vakau na fomu vou e veiyabaki.

Ena vinakati mo na wawa me yacova ni o taura nomu Medicare Entitlement Statement ni bera ni o vakauta nomu fomu ni vakasukai ni ivakacavacava.

Kalawa ni kena vakau nomu fomu ni vakasukai niivakacavacava.

KALAWA 1

Taura rawa na ivakamacala ni nomu veisaumi kece.

Qo sa na dau vakarautaki ena initaneti ena ATO ena MyGov ni oti na 14 Julai.

KALAWA 2

Kevaka o **vakauta ena initaneti vakataki iko**, mo gole ena ATO ena initaneti ena MyGov qai muria na kena veidusimaki.

Ke **dua tale e vakauta ena vukumu** (vakalesilesi ni vakarautaki ni ivakacavacava).

- Mo raica e dua na vakalesilesi ni vakarautaki ni ivakacavacava ena nomu vanua – o rawa ni kunea e dua ena nomu vaqaqara. Sega n isaumi ena TPB rejisita e vakarautaki raraba.
- O nomu itaukei ni cakacaka ena rawa ni vakatura tale ga e dua na vakalesilesi ni ivakacavacava mo lai raica.
- O rawa ni tuvanaka mo lai raici ira se o gole sara ga ena nodra vale ni volavola. Ena vinakati mo vakarautaka vei ira na nomu ivakamacala ni veisaumi kei na/se risiti.
- Mo nanuma tiko ni na gadrevi mo na sauma rawa vakailiu na veiqaravi qori. Eso era rawa ni waraka mera qai taura ga na isau ni veiqaravi ena ivakacavacava vakasukai.

KALAWA 3

Na ATO se o koya na vakalesilesi ni ivakacavacava ena tukuna rawa vei iko ni o na sauma e dua na ilavo se o na taura na ivakacavacava e vakasukai. Me nanumi: ke vinakati mo sauma na ilavo, mo na veitaratara rawa kei na ATO mo tuvanaka na sala me saumi lesu kina. Ena rawa ni taura e rauta e **5 na siga ni cakacaka** na kena yaco ena nomu baqe na ilavo e vakasukai lesu vei iko.

Se tiko ga eso na ka o via taroga?

Ke o vinakata tale eso na itukutuku:

- mo veitalanoa kei na so tale na tamata cakacaka se nomu iliuliu ni timi
- veitalanoa kei na itaukei ni nomu cakacaka
- veitalanoa kei na dua ena nomu itikotiko me vaka ena nomudou valenilotu se kalavo ni qito
- qiriti ratou na vakalesilesi ni PALM ena:: 1800 51 51 31
- qirita na ATO ena veivuke vei ira na tamata yadua ena: 13 28 65
- rai ena tabana ena initaneti ni ATO: [Kena vakau na imatai ni fomu ni vakasukai ni ivakacavacava](#) | [Vale ni Volavola ni iVakacavacava e Ositerelia \(ato.gov.au\)](#)
- Na tikidua ni TPB e vakarautaki tale ga [eke](#) e vakaraitaka na itukutuku ni veika mo cakava.

